

Aan: Ambtelijke Adviescommissie

Van: Annette de Boer

Doorkiesnummer: 070 7525779

E-mail: annette.deboer@ggahaaglanden.nl

Ons kenmerk: n.v.t.

Datum: 28-08-2025

Onderwerp: Samenwerking GGD Haaglanden, JGZ
Den Haag en JGZ Zuid-Holland West

1. Inleiding

In de zienswijze van de gemeenteraden op de begrotingsstukken van de gemeenschappelijke regeling GGD Haaglanden is nadrukkelijk gevraagd om meer inzicht in de samenwerking tussen GGD Haaglanden en de twee JGZ-organisaties in de regio: JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag. Deze vraag is mede ingebracht door de Ambtelijke Adviescommissie. Voorliggende memo geeft een overzicht van de bestaande samenwerkingsverbanden, de wijze van informatie-uitwisseling en benoemt kansen om de samenwerking in de komende periode verder te versterken.

Ter illustratie wordt in bijlage 1 weergegeven hoe de integrale jeugdgezondheidszorg in Nederland georganiseerd is. Deze weergave is afkomstig van GGD-GHOR Nederland.

2. Structuur en afstemming van de samenwerking

2.1 Bestuurlijk afstemmingsoverleg GGD Haaglanden, JGZ Zuid-Holland West & JGZ Den Haag

Binnen de regio Haaglanden vindt er elke zes weken een bestuurlijk afstemmingsoverleg plaats tussen GGD Haaglanden en beide JGZ-organisaties, met als doel om de onderlinge samenwerking te versterken en elkaar te informeren over ontwikkelingen die zowel GGD Haaglanden als beide JGZ-organisaties betreffen. Aan tafel zitten vanuit GGD Haaglanden de directeur publieke gezondheid (DPG) en een senior beleidsadviseur epidemiologie en beleidsadvies. JGZ Zuid-Holland West is vertegenwoordigd door de directeur, een regiomanager en een beleidsadviseur bestuur. Vanuit JGZ Den Haag nemen de directeur jeugd en maatschappelijke ondersteuning (JMO), een productgroepmanager en een beleidsadviseur jeugd deel. In 2024 en 2025 zijn in dit overleg uiteenlopende onderwerpen besproken, waaronder: de uitwerking van een gezamenlijke visie GGD-JGZ, de inzet van regionale ketencoördinatoren voor Kind naar Gezond Gewicht en Kansrijke Start, en ontwikkelingen rondom RIGA en Haaglanden Gezonder!

Ook kwamen thema's aan bod zoals het verhogen van de vaccinatiegraad, wijzigingen in het Rijksvaccinatieprogramma per 1 januari 2025, de mazelenuitbraak, de samenwerking binnen het programma Gezonde School, en de impact van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord. Andere agendapunten betroffen de landelijke vaccinatiecijfers van het RIVM en de vertaling daarvan naar de regio, duidingsgesprekken in het kader van de jeugdmonitor, communicatieafspraken binnen

het BOT-initiatief en ontwikkelingen rondom AI-samenwerking binnen JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag.

2.2 Informatie-uitwisseling rond incidenten GGD Haaglanden, JGZ Zuid-Holland West & JGZ Den Haag (crisiscoördinatoren)

Als er sprake is van een calamiteit, bijvoorbeeld een zedenzaak op een kinderdagverblijf of een geweldsincident op een school, dan wordt de crisisorganisatie van GGD Haaglanden geactiveerd, vaak op verzoek van de hulpdiensten (politie, brandweer en/of ambulance). Zowel JGZ Zuid-Holland West als JGZ Den Haag hebben geen 24/7 bereikbaarheid en crisisparaatheid georganiseerd. Daarom heeft GGD Haaglanden een contract afgesloten met het Crisis Interventie Team (CIT).

In situaties waarin het proces jeugd wordt geactiveerd – bijvoorbeeld bij een incident met of rondom een jeugdige (0-18 jaar) – is goede informatie-uitwisseling essentieel. Zoals eerder vermeld verloopt de inzet van het proces jeugd via het crisisproces van GGD Haaglanden en wordt deze uitgevoerd door het CIT. De crisiscoördinator legt contact met het CIT om het proces jeugd te activeren. Vervolgens ligt de verantwoordelijkheid voor informatie-uitwisseling met de betreffende JGZ-organisatie bij het CIT.

2.3 Informatie-uitwisseling over beleidsontwikkelingen

Op het gebied van landelijke, regionale of lokale ontwikkelingen in de publieke gezondheid vindt structurele informatie-uitwisseling plaats tussen GGD Haaglanden, JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag. Wanneer er relevante informatie beschikbaar komt via GGD GHOR Nederland – zoals DPG-mails of stukken van de DPG-raad – worden deze gedeeld met de JGZ-organisaties, mits de inhoud voor hen relevant is. Dit geldt bijvoorbeeld voor het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA) en de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid (VWS). Door deze informatie actief te delen, wordt bijgedragen aan een gedeeld begrip van beleidsontwikkelingen en een betere onderlinge afstemming.

3. Inhoudelijke samenwerkingsdomeinen

3.1 Regionale ketencoördinatie Kansrijke Start en Kind naar Gezond Gewicht

De samenwerking tussen GGD Haaglanden, JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag rondom de regionale ketencoördinatoren is intensief en concreet ingevuld. Dit betreft twee van de vijf regionale ketencoördinatoren die in het licht van het Integraal Zorgakkoord bij GGD Haaglanden zijn aangesteld, namelijk die voor Kansrijke Start en Kind naar Gezond Gewicht. Zo is de werving van deze coördinatoren gezamenlijk opgepakt: sollicitatiegesprekken werden altijd gevoerd door een duo van een GGD- en een JGZ-collega. In de uitvoering van deze ketenaanpakken ligt de nadruk vooral bij de JGZ. Daarnaast vindt er op bestuurlijk niveau periodiek afstemming plaats over de voortgang van de implementatie binnen de verschillende gemeenten. Ook zijn er voor deze twee ketens werkgroepen waar de regionale ketencoördinatoren en JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag structureel bij betrokken zijn. Deze overleggen dragen bij aan een gedeeld beeld en een eenduidige uitvoering van de aanpakken.

3.2 Verhogen van de vaccinatiegraad

Programma Den Haag: vaccinatie-aanpak in de stad

De gemeente Den Haag voert een breed programma uit gericht op het verhogen van de vaccinatiegraad, waarin GGD Haaglanden, JGZ Den Haag en ketenpartners actief samenwerken. Dit programma bestaat uit meerdere samenhangende onderdelen en is op stuurgroepniveau geborgd met de directeur publieke gezondheid en de directeur jeugd en maatschappelijke ondersteuning. Op tactisch niveau is er een kernteam gevormd, bestaande uit de programmamanager verhogen vaccinatiegraad Den Haag, beleidsadviseur jeugd, projectmanager verhogen vaccinatiegraad GGD

Haaglanden en medewerkers van JGZ Den Haag (stafartsen, verpleegkundigen en programmamedewerkers).

Een belangrijk onderdeel is het traject 'fijnmazig voorlichten en vaccineren', waarbij JGZ- en GGD-professionals op wijkniveau voorlichting geven aan bewoners, bijvoorbeeld in buurthuizen en scholen, met aandacht voor zorgen en vragen rondom vaccinaties. Daarnaast loopt een pilot waarbij de maternale kinkhoestvaccinatie (de 22-weekenprik) wordt aangeboden via verloskundigenpraktijken, wat de toegankelijkheid vergroot en inspeelt op het vertrouwen in de eigen zorgverlener. Ook wordt geëxperimenteerd met vaccineren op scholen, om jongeren te bereiken die buiten het reguliere vaccinatiemoment vallen. Tot slot is per 2025 een gezamenlijke gedragsunit van GGD Haaglanden en JGZ Den Haag gestart, met als doel om beter inzicht te krijgen in de onderliggende motivaties en belemmeringen bij bewoners, zodat gericht kan worden gewerkt aan effectieve interventies. Deze integrale aanpak laat een eerste positieve ontwikkeling zien in het aantal gezette prikken, maar vraagt om blijvende inzet en samenwerking.

Gezamenlijk actieonderzoek GGD Haaglanden en JGZ Zuid-Holland West

Op het gebied van het verhogen van de vaccinatiegraad werken GGD Haaglanden en JGZ Zuid-Holland West nauw samen in een actiegericht traject binnen de acht gemeenten van de regio. Een belangrijk onderdeel hiervan is een reeks gesprekken met ouders, die gekenmerkt kunnen worden als participatief actieonderzoek. Het doel van deze gesprekken is nadrukkelijk niet om ouders te overtuigen van vaccinatie, maar om inzicht te krijgen in hoe zij hun kinderen beschermen tegen ernstige ziekten en hoe hun gedachtegang daarbij verloopt. De uitvoering wordt gezamenlijk opgepakt door medewerkers van GGD Haaglanden en JGZ Zuid-Holland West, die in duo's het gesprek voeren met ouders. Naast de gezamenlijke uitvoering denken beide organisaties ook mee over de inhoud en strategische richting van het traject.

3.3 IZA-samenwerking: RIGA en Haaglanden Gezonder!

Binnen de IZA-samenwerkingsverbanden RIGA en Haaglanden Gezonder! stemmen GGD Haaglanden, JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag waar nodig de ketenaanpakken gericht op kinderen met elkaar af. Er is een gedeelde wens om visiebijeenkomsten te organiseren waarin wordt verkend op welke thema's meer samenwerking mogelijk is, welke focus nodig is en wat dit vraagt van beide organisaties. In RIGA is GGD Haaglanden bestuurlijk aangehaakt, evenals de bestuurder van JGZ Zuid-Holland West. In Haaglanden Gezonder! zijn JGZ Den Haag en JGZ Zuid-Holland West op tactisch niveau met elkaar verbonden, maar zijn zij niet bestuurlijk vertegenwoordigd. De directeur publieke gezondheid is bestuurlijk verantwoordelijk voor de behartiging van de belangen van zowel JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag en koppelt hierover terug via de reguliere informatie-uitwisseling (zie ook paragrafen 2.1 & 2.3). Vanuit JGZ Zuid-Holland West is eerder het signaal afgegeven dat zij zich binnen H5 niet altijd voldoende betrokken voelen. De wijze waarop JGZ Zuid-Holland West beter kan aansluiten bij H5 wordt daarom regelmatig besproken in het bestuurlijk afstemmingsoverleg tussen GGD Haaglanden, JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag.

3.4 Gezonde School, Mondgezondheid, GIA en Seksuele Gezondheid

De samenwerking tussen GGD Haaglanden, JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag krijgt vorm via diverse gezondheidsbevorderende programma's, namelijk Gezonde School, Mondgezondheid, GIA (Geweld in Afhankelijkheidsrelaties) en het thema Seksuele Gezondheid. Hierin trekken JGZ- en GGD-medewerkers samen intensief op in de uitvoering.

De Gezonde School-aanpak is een erkende methodiek waarbij scholen planmatig werken aan de gezondheid van leerlingen. De aanpak rust op vier pijlers: educatie, signalering, schoolomgeving en beleid. JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag ondersteunen scholen bijvoorbeeld bij het signaleren van problemen en kunnen het belang benoemen van (meer) inzet op preventie. GGD Haaglanden levert inhoudelijke expertise op thema's als voeding, beweging, mentale gezondheid, seksuele gezondheid, mediawijsheid en middelengebruik en ondersteunt, met uitzondering van Midden-Delfland, de school in het formuleren van passend gezondheidsbeleid. Ook wordt hier de verbinding gelegd met het lokale gezondheidsbeleid waar GGD Haaglanden de gemeenten over

adviseert.

Binnen het thema mondgezondheid richt de samenwerking van GGD Haaglanden en JGZ Den Haag zich op preventie en vroegsignalering. JGZ Den Haag signaleert mondproblemen bij jonge kinderen, bijvoorbeeld tijdens reguliere contactmomenten, en kan ouders adviseren over goede mondverzorging en doorverwijzen naar tandzorg. GGD Haaglanden sluit hierbij aan met preventieve activiteiten, zoals voorlichting op scholen en bij consultatiebureaus. Samen werken zij aan het verkleinen van gezondheidsachterstanden op het gebied van mondgezondheid.

GIA staat voor Geweld in Afhankelijkheidsrelaties en betreft situaties waarin sprake is van geweld of onveiligheid binnen relaties waarin mensen van elkaar afhankelijk zijn, zoals ouder-kind, partnerrelaties of zorgrelaties. Zowel GGD Haaglanden, JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag spelen hierin een belangrijke rol op het gebied van signalering, preventie en doorverwijzing. De JGZ kan signalen opvangen tijdens huisbezoeken of consulten, terwijl de GGD beleidsmatig of via gezondheidsbevordering kan bijdragen aan bewustwording, netwerkvorming en ketensamenwerking met Veilig Thuis of sociale teams. Een nauwere samenwerking op dit thema kan leiden tot snellere signalering en effectievere ondersteuning bij complexe problematiek.

Binnen het thema Seksuele Gezondheid werken GGD Haaglanden, JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag samen aan het bevorderen van gezonde en veilige relaties, het vergroten van kennis en weerbaarheid van jongeren en het voorkomen van risicogedrag. Dit gebeurt onder andere door structurele aandacht voor relationele en seksuele vorming op scholen, het aanbieden van voorlichting en trainingen, en het ondersteunen van professionals en ouders in de omgang met vragen rond seksualiteit van jongeren. Daarnaast is er aandacht voor kwetsbare groepen, zoals jongeren met een migratieachtergrond of jongeren in een kwetsbare opvoedingssituatie en wordt ingezet op vroegsignalering en passende doorverwijzing.

3.5 Operationele en medische samenwerking

Naast de formele samenwerkingsstructuren bestaat er al jarenlang een intensieve en goed functionerende samenwerking tussen GGD Haaglanden, JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag op het operationele en medische vlak.

Zo onderhouden de directeur jeugd en maatschappelijke ondersteuning en de directeur publieke gezondheid regelmatig contact met elkaar op verschillende manieren (live, telefonisch, WhatsApp). Hierdoor weten zij elkaar snel te vinden wanneer er sprake is van urgente kwesties of snelle afstemming nodig is. Ook de directeur van JGZ Zuid-Holland West en de directeur publieke gezondheid hebben een directe communicatielijns (telefoon en Whatsapp).

Bovendien bestaat er een intensieve samenwerking tussen de stafartsen van GGD Haaglanden, JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag rondom infectieziektebestrijding. Deze samenwerking is van grote waarde bij de voorbereiding op en de aanpak van infectieziekten. Ook op het gebied van epidemiologisch onderzoek is sprake van structurele samenwerking en kennisuitwisseling tussen GGD Haaglanden, JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag. Deze operationele samenwerking vormt een belangrijk fundament onder de gezamenlijke inzet voor publieke gezondheid in de regio Haaglanden.

4. Kansen en aanbevelingen

De samenwerking tussen GGD Haaglanden, JGZ Den Haag en JGZ Zuid-Holland West in de regio is breed, actueel en op meerdere niveaus georganiseerd. Op thema's als gezondheid van kinderen en jongeren, vaccinatie, IZA-samenwerking, gezondheidsbevordering en acties naar aanleiding van incidenten wordt al intensief samengewerkt, met structurele afstemming in beleid en uitvoering. Tegelijkertijd zijn er nog kansen om de samenwerking te versterken, bijvoorbeeld door gezamenlijke duiding van data. Zo hebben de directeur publieke gezondheid en de directeur JGZ Zuid-Holland West onlangs wederom bekrachtigd dat als het gaat om de terugkoppeling van de jeugdmonitor en van de landelijke vaccinatiegraad cijfers van het RIVM, een GGD-medewerker en

een JGZ-medewerker gezamenlijk in gesprek gaan met zowel de beleidsambtenaar volksgezondheid als jeugd van de H8 gemeenten. Voor Den Haag is dit staande praktijk vanwege de nauwe samenwerking tussen beleid en uitvoering (JGZ Den Haag en GGD Haaglanden).

De samenwerking tussen GGD Haaglanden, JGZ Zuid-Holland West en JGZ Den Haag kan ook verder worden verdiept, met name op het gebied van gezondheidsbevordering. Beide JGZ-organisaties en GGD Haaglanden gaan hierover binnenkort het gesprek aan. Een open en gezamenlijke doorontwikkeling is nodig om de publieke gezondheid in de regio verder te versterken.

Bijlage 1

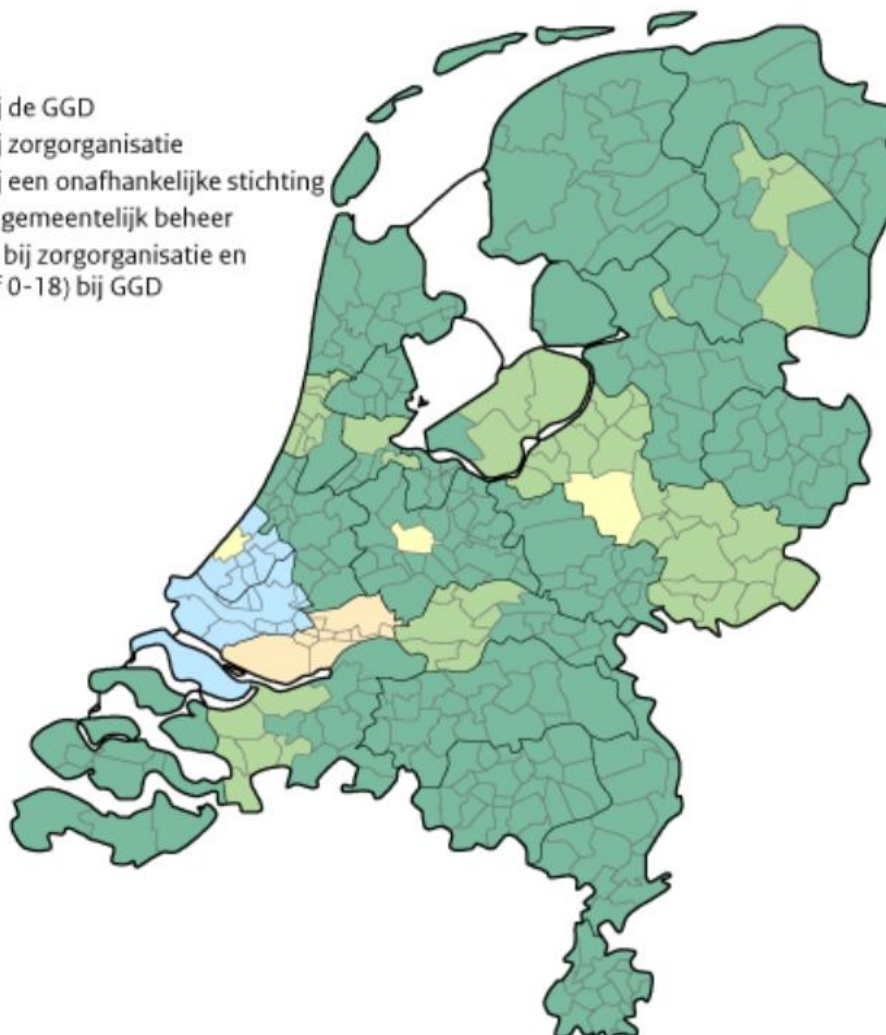
Integrale Jeugdgezondheidszorg januari 2025

Per gemeente

Status

- I-JGZ bij de GGD
- I-JGZ bij zorgorganisatie
- I-JGZ bij een onafhankelijke stichting
- I-JGZ in gemeentelijk beheer
- 0-4 jaar bij zorgorganisatie en
4-18 (of 0-18) bij GGD

Bron: GGD-GHOR Nederland